

látásmű Mi van a látható mögött? Semmi? Valami? Egy *biztos*, a felszín, a bőr alatt hús, izom, inak és csont van. Kovács Péter pedig mindig a biztosat kutatja. Mutatja. Nem a láthatatlant tehát. És nem is a láthatót. Fokozottan érvényes hát munkáira Paul Klee elévülhetetlen tanító mondata. („A kép nem a láthatót ábrázolja, a kép látni tanít.”)

Csendes Toll 45

FÁJDALMASAN LASSÚ

lávatest Supka Magdolna teljesen érthető módon Pompejít emlegeti Kovács

Kovács Péter vonalgubancairól

Péter figurái – konkrétan *Hullám* (1997) című képe – kapcsán. Látszólag óriási a különbség az egykori tragédia megrázó dokumentumnyomai és az elvont Kovács Péter-füstfigurák, a leheletfinom vonal-felépítésű, többnyire (pompeji vörössel) színezett grafikák között. Ha azonban egészen konkrétan összevetjük őket, kiderül, miért. A testtartásokban ismerhető fel a hasonlóság. A halál, a kínhalál pillanatának görcsberándult, tehetetlen és szenvedést kifejező tartásában. Az élet utolsó pillanatába olvad bele, majd szilárdul meg a halálba való átlépés fájdalmasan lassú mozdulata. Mozdulatlansággá. Senkiföldje, a Köztes Lét birodalma ábrázolódik ilyen módon e láva által kővé dermedt (már nem) emberi lényeken. És ez a *közteség* az egyik legerősebb jellemvonása Kovács Péter figuráinak is. Félelem-e vagy megnyugvás, nem lehet tudni *biztosan*. A figurák által előidézett némaságban halkán megszólal a Pink Floyd pompeji koncertjének zenéje és lassan elönt mindent a vulkáni por és hamu.

idősebb „Művészetünk története sem egyéb, mint az idő legyőzésének története” – hümmöghetünk egyetértően Kemény Katalint olvasva. Kovács Péter leheletfinom, szinte lebegő korpuszai talán egy láthatatlan sebhelyet lepleznek, tarkogatnak előlünk. Az idővel folytatott harc nyomát? Azét az időét, amelyet sem pillanatnyiségában, sem örökkévalóságában nem tudunk se megragadni, se fel fogni? Azét a fájdalmasan lassú néhány percéét vagy óráét, amíg a pompeji áldozatok felismerik tehetetlenségüket a közelgő pusztulással szemben? Könnyű így filozofálgatni Kovács Péter képei kapcsán, de lassan kiderül, hogy valójában nem jutunk sehova. A képek nem segítenek. Az általuk felvetett kérdéseink *időnként* sokkal fontosabbak, mint a rájuk adható válaszok. Az ilyen és hasonló gondolataink ellen már maga a Mester se tehet semmit, magára hagyta a képet. Vagyis, velünk. És az is mindegy már, ő maga gondolt-e ilyeneket egyáltalán. Az idő által okozott sebek, horzsolások és karcok nyomai ott vannak a vásznon, a papíron. Vagy valami másnak a lenyomata (történelem?, végzet?, apokalipszis? stb.), amit jobb híján megint csak időnek nevezhetünk.

lélektest Ha a tested árnyéka eltűnik, tanít a tibeti Köztes Lét Könyve, jobb ha tudod, meghaltál már. Kovács Péter feszültségteli alakjai árnyékrajzolatok, tehát még élnek. Már nincs valós testük, de még önmaguk lebegő árnyékaként egzisztálnak. Arctalan, nemtelen lények, de élnek. A füst-
46 szerűen kusza vonalgubancokból drámai erő sugárzik, valami láthatatlan tragédia (vagy csak megrázó felismerés?) részesei leszünk.

Nem történt semmi rendkívüli. A grafikus csak ül a műtermében, kezében ceruzával, és az ismétlés fehér centrumát, az üres papírlapot bámulja. Majd a ceruzahegy alatt mintha motoszkálni kezdene valami. Az idő összeér az időtlennel. Összeszikráznak. A művész néhány öntudatlan pillanatra lehántja magáról a védőburkot, ott áll lélekben lemeztelenülve, magányosan, szomorúan és fájdalommal telítve. Aztán elmúlnak ezek a pillanatok, de a gondolat *halálkomoly* játéka nyomot hagyott a papíron, fájdalmasan szürke karcolatokat.

Valami ilyesmiről próbált haikuban hallgatni a magyar származású, japánná lett költő, Yashiro Atiko. Néhány próbálkozását idemásolom illusztrációként (Jász Attila fordításában).

